

PRÖVNING AV NIS OCH RISKER FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

MARIA BJÖRKMAN
NATURVÅRDSVERKET

Foto: Erling Fløystad, Nibio

Ev påverkan på biologisk mångfald – fokus i prövningen

2016-06-01 Förordningen (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur (NIS) som bekämpningsmedel

- Arter, inte produkter, prövas
- Arten ska vara **godtagbar** från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till **påverkan på biologiska mångfald**.
- Ansökan eller genom Naturvårdsverkets egen prövning ("*EPPO-listan*")
- Ett godkännande kan förenas med villkor om det behövs ur hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Utmaning i prövningen

Definiera ”godtagbart” – viss påverkan är oundviklig

Bedöma om användning av en art leder till ”godtagbar påverkan”
- från gener till landskap.

...Utifrån faktorer som: etableringspotential, värdspektrum, spridningsförmåga, genetiskt variation mm.

Exempel på godtagbar påverkan:

Lokal påverkan under den varma perioden vid användning av art som ej kan övervintra.

Risker för biologisk mångfald

Nya arter kan ge oönskade och oväntade konsekvenser

- Grundprincip: Undvika etablering av nya arter (undantag - bekämpa Invasiv art, IAS).

Införsel av ”svenska arter” med främmande gener

-Artbegreppet – ibland en kryptisk historia....

”Dolda” fripassagerare

– ett osynligt problem som kan få stora konsekvenser

Införelse av ”svenska arter” med främmande gener

Utveckling av molekylär teknik ger ny kunskap!

”Art” är ibland artkomplex med ”kryptiska arter” med skilda egenskaper, reproduktiva barriärer - artbildning

Exempel – *Chrysoperla carnea* s.l. ”guldögonslända”

Drygt 20 beskrivna arter i komplexet

Arter separeras genom skillnader i parningssång

Arter med snarlik sång kan hybridisera

”Dolda” fripassagerare – det vi inte ser kan inte skada, eller?

T.ex. ”mikrosporidier” – intracellulära, sporbildande parasiter.

Exempel: *Harmonia axyridis* - Harlekinnyckelpiga

Kan anses etablerad i Sverige

Invasiv - konkurrent till inhemska nyckelpigor

Ny kunskap:

Bär på mikrosporidier – ”Biologisk krigsföring”

Avslutningsvis....

Vi arbetar för att ta fram riktlinjer för hur vi hanterar riskfaktorer som t.ex. artvariation samt fripassagerare.

Mer information behövs kring flera riskfaktorer.

I vissa fall försvåras godkännanden av sämre möjlighet till uppföljning med nya prövningssystemet.

...Tack!